

Handläggare
Jennifer Bolin
Telefon: 08-508 29 451

Till
Kommunstyrelsen

Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 godkänns enligt bilaga 1.
2. Stockholm Stadshus AB uppmanas att ge stadens alla bolagsstyrelser i uppdrag att genomföra program för ett jämställt Stockholm i enlighet med bilaga 1.

Ingela Lindh
Stadsdirektör

Annika Hjelm
Direktör för mänskliga rättigheter

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att utarbeta en handlingsplan i enlighet med CEMR-deklarationen.

Stadsledningskontoret föreslår att stadens styrdokument för jämställdhetsfrågor benämns program för ett jämställt Stockholm istället för handlingsplan i enlighet med CEMR-deklarationen.

Stadsledningskontorets förslag till program ska fungera som övergripande vägledning när nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att bättre nå visionen om Ett Stockholm för alla med fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

I programmets första del beskrivs bakgrund till vilka utmaningar Stockholm har för att uppnå jämställdhet och vad staden strävar efter inom området.

Den andra delen fastställer sju fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med. De utgår från de sex nationella

jämställdhetsmålen, med tillägg av ett fokusområde som behandlar stadens offentliga service.

Programmets fokusområden

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalade hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra
7. Stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar

Den tredje delen av programmet beskriver ansvarsfördelning och övergripande arbetsätt samt hur uppföljningen ska göras.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att utarbeta ett program med utgångspunkt i den europeiska deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR-deklARATIONEN. Programmet ska redogöra för stadens arbete med jämställdhetsintegrering och genusbudgetering och innehålla förslag på kompetenshöjande insatser för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Ärendet

CEMR-deklARATIONEN

Stockholms stad undertecknade 2009 CEMR-deklARATIONEN. Genom att underteckna deklARATIONEN tar kommunen ställning till sex grundläggande principer.

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet
2. För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas
3. Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle
4. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet
5. Jämställdhetsintegrering av alla kommunens verksamheter är nödvändiga för att främja jämställdhet

6. Att program har tillräcklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång

Vidare förbinder sig undertecknaren att från dagen för undertecknandet ta fram en handlingsplan för jämställdhet och genomföra den.

Förslag till program för ett jämställt Stockholm

Stockholms stads program för jämställdhet syftar till att utveckla och öka kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Programmet är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska, så långt som möjligt, tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer eller enskilda.

Programmet anger inte specifikt vilka nämnder och bolagsstyrelser som ska göra vad. Verksamheterna ska i sin ordinarie planering själva konkretisera vilka aktiviteter de behöver genomföra inom utpekade fokusområden samt hur de ska samverka med andra aktörer för att nå stadens mål. Det kan komma att innebära mer för vissa nämnder och bolagsstyrelser och mindre för andra, beroende på den aktuella verksamhetens huvuduppdrag.

I programmets första del beskrivs bakgrund till vilka utmaningar Stockholm har för att uppnå jämställdhet och vad staden strävar efter inom området.

Den andra delen fastställer sju fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med. De utgår från de sex nationella jämställdhetsmålen, med tillägg av ett fokusområde som behandlar stadens offentliga service.

1. **En jämn fördelning av makt och inflytande.**

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

2. **Ekonomisk jämställdhet.**

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

3. **Jämställd utbildning.**

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

5. Jämställd hälsa.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

7. Stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Den tredje delen av programmet beskriver ansvarsfördelning och övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras.

I bilaga definieras ett antal centrala begrepp inom området.

Implementering av programmet görs inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten. I verksamhetsplanerna ska nämnder och bolagsstyrelser precisera hur de arbetar med de fokusområden som redovisas i programmet. Fokusområdena och de prioriterade frågorna utgör en grund när nämnder och bolagsstyrelser konkretiserar mål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till kommunfullmäktiges mål i stadens budget. Den ordinarie uppföljningen i tertiärrapporter och verksamhetsberättelsen utgör därmed en uppföljning av nämndens och bolagsstyrelsens insatser för att säkerställa att målen i programmet uppnås. Många av kommunfullmäktiges individbaserade indikatorer kan kopplas till programmets genomförande.

Programmets giltighetstid föreslås vara 2018-2022.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets kansli för mänskliga rättigheter.

Förslaget till program är framtaget i samarbete i en arbetsgrupp med representanter från två olika stadsdelsförvaltningar, arbetsmarknadsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, socialförvaltningen, trafikkontoret och utbildningsförvaltningen.

Programmet har arbetats fram i en gemensam process som även omfattat två andra förslag till stadsövergripande styrdokument inom området mänskliga rättigheter; ett om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och ett om barnets rättigheter och inflytande. Samtliga programförslag följer en gemensam struktur för att synliggöra att de kompletterar varandra och har gemensam grund i mänskliga rättigheter.

Vidare har medarbetare från andra avdelningar på stadsledningskontoret bistått med synpunkter i arbetet.

Externa referenser/samråd är genomförda med Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Sverige har kommit långt i arbetet mot ett jämställt samhälle. Trots det visar forskning och offentlig statistik¹ att ojämställdhet råder inom de flesta samhällsområdena. FN har bland annat riktat kritik mot Sverige för att nyanlända kvinnors och flickors erfarenheter och behov inte uppmärksammas och tillgodoses tillräckligt i mottagandet, våldsutsatta kvinnor inte får det stöd och skydd de har rätt till, flickor och pojkar gör stereotypa val i utbildningsväsendet och flickor utsätts för sexuella trakasserier i skolan. Redan från tidig ålder blir barn bemötta och behandlade olika efter kön vilket begränsar oss genom livet. Kvinnor och män får ta del av olika mängd resurser, bemöts olika och har inte lika stort inflytande. Programmets fokusområden visar vad som är mest angeläget att arbeta med i staden.

Innehåll i programförslaget grundar sig i CEMR-deklarationen, aktuell forskning, lagstiftning, omvärldsbevakning samt i verksamheternas behov och utmaningar.

Stockholms stad har i rollen som arbetsgivare stora möjligheter att påverka ojämställda villkor mellan kvinnor och män, inte minst vad gäller löneskillnader och arbetsvillkor. Detta görs genom

systematiskt arbete med aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet, i enlighet med diskrimineringslagens arbetsgång.

Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och ett stort hinder för jämställdheten. Mot den bakgrunden finns det därför ett eget program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck som beskriver hur staden ska arbeta för att på ett strukturerat, prioriterat och omfattande sätt arbeta mot våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Konsekvenser för verksamheten

För flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser innebär programmet arbete med verksamhetsutveckling på olika nivåer i organisationerna. Samtliga bolagsstyrelser och nämnder behöver säkerställa att grundläggande och tillräckliga kunskaper finns för att programmet ska kunna implementeras och nå framgång i verksamheterna. Det handlar om olika slags kunskaper beroende på nivå och uppdrag i bolaget/förvaltningen. Kunskapsutveckling om jämställdhet och jämställdhetsintegrering ska ske löpande.

Programmet lyfter behovet av metodutveckling på olika nivåer i organisationen. Det kan handla om olika former av beslutsstöd, könsuppdelad statistik, metoder för medborgardialoger och jämställdhetsanalyser.

2009 undertecknade Stockholm stad CEMR-deklarationen. En av de sex grundläggande principerna konstaterar att det är nödvändigt att program har tillräcklig finansiering för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 godkänns enligt bilaga 1.
2. Stockholm Stadshus AB uppmanas att ge stadens alla bolagsstyrelser i uppdrag att genomföra program för ett jämställt Stockholm i enlighet med bilaga 1.

Bilaga

1. Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022